

r. 1835.

Mowa w czasie potopienia
kamienia węgielnego szpitalu
Wyznania Mojżemowego w Warszawie.

egz. archiwalny IBI

M O W A

W CZASIE POŁOŻENIA

KAMIENIA WĘGIELNEGO

W SZPITALU WYZNANIA MOJŻESZOWEGO

W WARSZAWIE.

1835

INSTYTUT

BADAŃ LITERACKICH PAN

BIBLIOTEKA

00-330 Warszawa, ul. Nowy Świat 72

Tel. 26-68-63

Mowa

MIANA

w czasie położenia

KAMIENIA WĘGIELNEGO

w NOWYM SZPITALU WYZNANIA MOŻĘSZOWEGO
w WARSZAWIE.

dnia 24 Sywon ($\frac{9}{27}$ Czerwca) 5595.

WOLNY PRZEKŁAD Z HEBRAJSKIEGO.

W W A R S Z A W I E.

1 8 3 5.

22.289

בשורת צדק

תוך קהל ועדה

ממרט שום אבן אל אבן בכנין חדש
המפואר, בית החפשיית לתועלת ותעלת חולי ישראל
העניים והאומללים, הנקרא הקדש

עת ירה ירה

אבן הראשה

למוסדות

מאת

הרב הגאב"ד דפה ק"ק

ווארשא

בשנת תקצ"ה בחורש סיון בארבעה ועשרים

יום בו

INSTYTUT

BADAŃ LITERACKICH PAN
BIBLIOTEKA

00-330 Warszawa, ul. Nowy Świat 7
Tel. 25-68-53

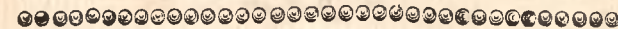
Dostojni Panowie i miłi Słuchacze!

KRÓL Dawid powiedział (*): Błogosławiony Pan na każdy dzień i t. d. Niema zaiste dnia w którymby Bóg Wszechmocny nie zsyłał błogosławieństwa i zbawienia na różne ludy.

My dziś doczekaliśmy się pożądanego dnia, w którym położonym będzie kamień węgielny do budowli, gdzie ubodzy chorobą dotknięci, znajdą przytułek, ulgę, pomoc i odzyskanie zdrowia. Gmach ten wznosi się pomocą i dzielnym wsparciem NAJAŚNIEJSZEGO i Najmiłościwiej nam Panującego CESARZA i KRÓLA MIKOŁAJA I°.

Wznieśmy głos dziękczynienia do BOGA Najwyższego, który Najpotężniejszego CESARZA i KRÓLA natchnął tém łaskawém ku nam uczuciem, niechaj Bóg przedłuży dni życia NAJAŚNIEJSZEGO CESARZA i KRÓLA i całej Monarszej Rodziny.

(*) Psalm 68 - 20.

רוך המלך ע"ה אמר (תהלים ס"ח) ברוך ד'
יום יום יעמם לנו האל ישועתינו סלה ,

הנה זה היום שכה קוינו אשר זכינו לדבר גדול
מצוה רבה וטובה גדולה לכל אנשי מדינתנו
היושבים תחת ממשלת אדונינו האדיר

ניקאליי פאוולאוויין יהי שמו

לעולם גדול בכל הארץ , וד' נתו בלבנו להיות
בעזרתנו להוציא הדבר אל נכון , ובודאי
יהיה זכותו רב ויוכה לרב טוב , כאשר
נפרש לפנינו , ע"כ החיוב עלינו ליתן שבח
והודיה לשמו הגדול יתברך שמו לעד , וליתן
השואת חן להקיסר ולכב"ב , ולעמוד לבקש בעד
אריכת ימיהם ושנותיהם •

ותחלה נבאר גדול הענין של גמילת חסדים ,
מענין תיקון ההקדש המתוקן להחיות

לב

A teraz zastanówmy się nad wielkością dobroczynności, nad założeniem Szpitala, który ożywiać ma strapione serca, co jest nieocenioną przed Bogiem zastugą i zapewne wielka czeka nagroda tych, co się tą miłosierną pracą zajmują.

Jak wielką jest zastugą dobroczynność, tak nauczają nas księgi religijne:

W księdze Midrasz czytamy: napisanem jest: „y rzekł Booz do Ruth (1) Niechżeć Pan odda za „uczynek twój, y zupełną zapłatę weźmi od Pana „BOGA Izraelowego do któregoś przyszła y pod „któregoś skrzydła się uciekała.“

Zastanawiając się nad tym textem mówił Rabi Obin: przymiot skrzydeł przydany jest w Piśmie świętém ziemi, gdyż napisanem jest: *ze skrzydeł ziemi, słyszeliśmy chwałę* (2). Porankowi, powiedzianem jest (3) Jeśli wezmę skrzydła rana. — Słońcu, powiedzianem jest (4) Wnidzie wam słońce sprawiedliwości, y zdrowia na *skrzydłach* jego. Cherubimom, napisanem jest (5) a szum skrzydeł

(1) Księgi Ruth. II. v. 12.

(2) Izaiasz XXIV. v. 16.

(3) Psalmi CXXXIX. v. 9.

(4) Pror. Malachiasza III. v. 20. (4-2).

(5) Ezechiel X. v. 5.

לב נדכאים, אשר אין לשער גדול המצוח וגודל ההטבה המגיע להעוסקים בדבר הגדול היה .

והנה במדרש רות שאמר בועז לרות, ישלם ד' פעליך ויהי משכורתך שלימה מעם ד' אשר באת לחסות תחת כנפיו (רות 3' י"ג) אמר ד' אבין יש כנפים לארץ, שנאמר מכנף הארץ ומירות שמענו (ישעיה כ"ד ט"ז), כנפים לשחר, שנאמר אשה כנפי שחר (חפלים קל"ט יד), כנפים לשמש, שנאמר שמש צדקה ומרפא בכנפיה, (מלאכי ג' ר'), כנפים לכרובים, שנאמר וקול כנפי הכרובים, (יחזקאל י"ה), כנפים לשרפים, שנאמר שש כנפים לאחד, (ישעי' ו' ב'), אמר ד' אבין, כמה גדול כחן של גומלי חסדים! שאינם חסים לא בצל כנפי הארץ, ולא בצל כנפי שמש, ולא בצל כנפי חיות, ולא בצל כנפי כרובים, אלא בצלו של הקב"ה מי שאמר והיה העולם, וצריכים להבין, למה הוכיר מי שאמר והיה העולם? וכי לא ידענו שהקב"ה אמר והיה העולם?

ותחילה

Cherubim, słyszan był aż do sieni zewnętrznej. — Seraphimom powiedzianém jest (6) Seraphim stali nad nim, sześć skrzydeł miał jeden i t. d. Otóż wielką jest zasługa i powołanie dobroczynnych, że ich schronienie nie jest pod cieniem skrzydeł ziemi, ni poranku, ni słońca, ni pod cieniem skrzydeł Cherubim i Seraphim, lecz pod cieniem BOGA Najwyższego, który rzekł: *niech się stanie świat*.

Rozbierając naukę Rabi Obin, zastanawiamy się: w jakim to celu dodał on wyrazy: *który rzekł: niech się stanie świat?* Wszak wiadomo że Pan Bóg to wyrzekł? Lecz również potrzebujemy wyjaśnienia, co mamy rozumieć przez skrzydła ziemi i t. d.

Otóż wedle zdania komentatorów, tak rzecz rozumieć będziemy: zasilenie czyli zażywienie świata w naturalnym biegu, dzieje się pod opieką BOGA za pośrednictwem nieba, ziemi i aniołów, którym Bóg w tém mocy udzielał, temu to zażywieniu nadano wyraz skrzydło. Że zaś są zdarzenia gdzie w drodze natury niema ocalenia, natenczas potrzeba pomocy BOGA samego, który naturę zmienia.

Otóż to co naucza nas Rabi Obin, że nagroda

(6) Izajasz VI. v. 2.

ותהי'לה נפרש אמרו, כנפים לארץ וכו', מהו הכוונה בזה? והדרך הפשוט עפ"י פירוש המפרשים, כי כל השפעת העולם הואי אמצעת השמים והארץ והמלאכים אשר נתן השי"ת פח בהם, וזה הכל בדרך הטבע תחת השגחתו ית"ש, וכנפים הוא כינוי עלן ההשפעה, אמנם לפעמים צריכים לדבר שהוא למעלה מן הטבע, ושעל פי הטבע ח"ו אין לו תקנה, ע"כ צריכין לישועת השי"ת בעצמו לשנות הטבע הטבועה, והנה מצינו כתוב, עולם חסד יבנה, וע"כ אמר כמה כחן של גומלי חסדים, שהוא מן העמורים שהעולם עומד עליו, ע"כ אמר כמה גדול כחן של גומלי חסדים שאינן חסין אלא בצל מי שאמר והיה העולם, להורות, כי נודע בריאת שמים וארץ הוא למעלה מן הטבע, וכמ"ש במדרש, רוח צדקה וחסד ימצא חיים צדקה וכבוד (משלי כ"א כ"ה), וזה אמור על אברהם אבינו, כראיתא במדרש, אמר הקב"ה לאברהם, אני אומנתי גומל חסדים תפסת אומנתי, בא ולבוש לבושי, שנאמר לבושי כתלג חיור, וע"כ

dla dobroczynnych jest nadnaturalną, i dla tego mówiąc że schronienie dobroczynnych jest pod skrzydłami BOGA, to jest że zażywanie czyli zlewanie na nich łaski od samego BOGA pochodzi, dodaje jeszcze wyrazy: *który rzekł: niech się stanie świat*, to jest że łaska ta, jest nadnaturalna, tak jak stworzenie świata jest rzeczą wyżej natury. Toż samo rozumiał Salomon, mówiąc (*) kto ubiega się za sprawiedliwością i miłosierdziem: najdzie żywot, sprawiedliwość y chwałę, to jest za wykonane miłosierdzie najdzie największą nagrodę.

Poznawszy wielkość cnoty dobroczynności, zastanówmy się dla czego we wszelkich zgromadzeniach Izraelitów, gdzie Bóg dozwala im stawiać dom na przyjęcie ubogich chorych, gmachowi takiemu daną jest nazwa hebrajska Hekdesz, co znaczy: święte; wszak nazwa ta służyła pierwsiastkowo tylko rzeczom do świątyni należącym, gdzie prawdziwa odbywała się służba świętych obrządków, czemuż więc przenoszono ją na dom, gdzie przebywa ślepy i chorny, gdzie zagnieżdżone choroby i plagi?

Nauczają nas księgi Talmudu, iż gościnność czyli przyjęcie w dom swój obcych podróżnych, większém

(*) Księgi Przepowiedzi XXI. v. 21.

וע"כ זכה אברהם לזקנה, שנאמר ואברהם זקן בא בימים וע"כ שכר גמילות חסדים הוא למעלה מן הטבע, ולזה אמר בצל מי שאמר והיה העולם, שהוא למעלה מן הטבע.

ובזה נוכל למצוא טוב טעם על אשר מורגל בכל מקום אשר זיכה ד' את אחינו בני ישראל להיות להם בית מוכן לצורך החזקת חלושי כח להמציא להם רפואה רפואת תעלה בעוזה. יקרא בשם הקדוש והנה מצוי עיקר לשונינו הקדושה לא נאמר שם הקדוש רק על הענינים הנצרכים לבית המקדש אשר שם השקית קדושה, וע"כ פתכו בש"ע יו"ד (סי' רנ"ח) אם מנדב אדם דבר לצדקה לפרנסת עניים לא יאמר זה להקדוש רק לצדקה, ואם כי בדיעבד אמרינן דודאי כיונתו ה"ל לצדקה, עב"ז למה הגהינו קדמונינו לקרוא הבית הזה בלשון הקדוש, הגם כי תיבת הקדוש הוא בלע"ז [היינוג] ולמה זה שאלו את השם הזה אל הבית אשר בו עור ופסח כל מחלה וכל נגע?

והנה

jest niż przyjęcie Majestatu Boskiego. Nauka ta na pozór dziwna, tak się wyjaśnia. Zasadę onej wyprowadzają z przykładu w Piśmie Świętym (*) «Kiedy Bóg ukazał się Abrahamowi w dolinie Ma-
« mre we drzwiach namiotu, Abraham podniósł oczy
« i ukazali mu się trzej mężowie, stojący blisko niego,
« które ujrzawszy wybieżał przeciwko im ze drzwi
« namiotu, y pokłonił się do ziemi, y rzekł, Panie,
« jeślim znalazł łaskę w oczach Twoich, nie mijaj
« sługi Twego.» Przykład więc okazuje, że pomimo obecności Majestatu Boskiego, Abraham wybieżał na przyjęcie gości. Sam zaś postępek tym się usprawiedliwia, iż gdy Bóg wyższy jest nad wszelkie przyjęcie, czci i wystawy, którebyśmy dla Majestatu jego zgotować zdołali, a raczej wolą JEGO jest świętą, ażeby nas wprawić do naśladowania cnót JEGO, przeto uczynność względem drugich, obcych gości, miłszą mu jest niż wszelkie przyjęcie JEGO Majestatu. Sam majestat albowiem od nas niczego nie potrzebuje, a uczynność względem drugich jest wielką zasługą jak napisaném jest (**) Miłosierdzie, wiecznie zbudowane będzie na niebiesiech.

(*) Genesis XVIII. v. 1. 2. 3.

(**) Psalmy LXXXIX. v. 3.

והנה מצינו בגמרא , גודל הכנסת אורחים יותר מהקבלת פני שכינה , ולהבין הענין אשר לכאורה הוא דבר תמוה ? ונלמד ממ"ש בפרשת וירא , שאמר אברהם אבינו ע"ה , אל נא תעבור וכו' , אמנם לאחר העיון יש לברר הדבר להיות כי השי"ת ב"ה וב"ש נישא ומרומם , וכל עשיתנו כאפס ותהו נחשב נגד גדולתו ית"ש , רק עיקר הדבר , להיות כי חפץ חסד הוא , ובוה אשר אנו משימים כבודו ויראתו על פנינו אנו כדאים לקבל שפע ברכה והצלחה שנוכל לקיים מצוותיו ולכות לשני העולמות , ועיין ספר החינוך (פ' עקב מנהיג ח"ח) שהמתיק בזה מה שאנו מתפללים , ברוך ד' , או יתברך שמו , שעיקר הכוונה שנוכה לעשות רצונו ולאהבה אותו , וזהו רצונו , שעל ידי זה אנו כדאים לקבל הברכות והטובות .

וע"כ להיות רצון ית"ש העיקר לטהר לבבינו להיותנו נמשכים אחר מדותיו , להיות גומלי חסדים , וענין הכנסת אורחים הוא גמילת חסד גדול , ע"כ רצונו ית"ש להקדים לעשות גמילת

Przytaczamy tu jeden jeszcze ustęp, który do wykładu naszego należy: Rabi Jochonon syn Zaki (pisze księga Midrasz) szedł przez Jerozolimę, za nim zaś szedł Rabi Jozue, który wołał: biada nam że świątynia nasza zburzoną została, to miejsce gdzie grzechy nasze znalazły przebaczenie. Synu, odrzekł mu Rabi Jochonon syn Zaki, niech cię to nie martwi, mamy podobną zasługę, za którą grzechy bywają przebaczone, a tą jest dobroczynność i dla tego napisanem jest (*) «*Bom miłosierdzia żądać a nie ofiary.*» Bóg nie żąda nic innego jak tylko abyśmy Jego cnoty naśladowali. Księga Midrasz powiada, co to jest naśladować BOGA³, oto jak on odziewał nagich (Adama), odwiedzał chorych (Abrahama), pogrzebał umarłych (Mojżesza) i ty to czyn, a będziesz naśladował BOGA.

W księdze Genesis (**) napisanem jest: *Pokłonił się Izrael Bogu, obróciwszy się ku głowie łoża.* Z tą wyprowadzają mędracy nasi, iż nad głową chorego przebywa Majestat Boski.

To cośmy dotąd przytoczyli, nie usprawiedliwiają li dostatecznie przodków naszych, że Szpitalo-

(*) Proroctwo Ozeo VI. 6.

(**) Rozd. XLVII. v. 31.

גמילת חסדים בין אדם לחבירו , אחרי שהוא ית"ש נישא ומרומם לבקש התכבדות מאתנו אשר כאפס נחשבנו , ע"כ רצונו ית"ש רק להרגיל אותנו במדת חסד , וכמ"ש עולם חסד יבנה (תהלים פ"א ג) .

עוד נביא הקדמה אחת מה דאיתא במדרש , ר' יוחנן בן זכאי וזה מהלך בירושלים והיה ר' יהושע מהלך אחריו , אמר אזי לנו על בית מקדשינו שחרב , מקום שנתכפרו בו עוונותינו , אמר לו ר' בן זכאי , בני ! אל ירע לך , יש לנו כפרה כיוצא בו , ואיזהו זו גמילת חסדים , לכך נאמר כי חסד חפצתי ולא זבח (ישע' ו') , ואומר עולם חסד יבנה , להיות פי רצונו ית"ש להדבק במיזותיו , ומצינו במדרש הדבק במיזותיו , מה הוא הלביש ערומים (אדם) וביקור חולים (אברהם) וקבר מתים (משה רבינו ע"ה) אף אתה כן וע"י תיקון ההקדש יבא לידי ענין גדול הכנסת אורחים , וביקור חולים , וכתוב וישתחו ישראל על ראש המטה (בראשית מ"ז ל"ט) , מזה נלמד שהשכינה הוא למעלה

wi nadali nazwisko Hekdesz, *Święte miejsce*, Instytut gdzie najlepiej wykonać można miłosierdzie, przyjęcie obcych podróżnych, leczenie chorych, nareszcie gdzie Majestat Boski nad głową chorego unosi się, nie zasługują na imię *święte*? Tak jest, Szpital jest przybytkiem świętym, kto temu osobą lub majątkiem dopomaga, temu wielka przygotowana jest nagroda.

Założenie i urządzenie Szpitala aby odpowiedziało potrzebie i mogło osiągnąć cel wielki i święty tak w przyjęciu chorych jak w odprawianiu do zdrowia przychodzących, jest rzeczą największej wagi, mamy przekonanie że znany z miłosierdzia główny Opiekun Szpitala P. Jakób Epstejn i PP. przełożeni, jak dotąd tak i nadal nie ustaną w swych szlachetnych zamiarach, starania się około dobra Instytutu, który tak zbawienne wydać może owoce.

Zwracamy tu uwagę P. Opiekuna i przełożonych na słowa mędrców naszych, którzy nauczają iż co w prorocctwie Daniela (*) powiedzianem jest: *a którzy będą uczeni i baczni, świecić będą, jako światłość utwierdzenia*, ma się to ściągać do przełożonych wszelkich dobroczynnych zakładów, gdyż

(*) Rozd. XII. v. 3.

למעלה מראשותיו של חולה, וע"כ אין לשער חוקף המצוה קביעת המקום לתועלת החולים, להחלימם ולהחיותם במזור ותרופה, ואין גמילות חסד גדול מזה.

ולחיות הענין גדול כ"כ, הוא ענין גמילות חסדים ביקור חולים והכנסת אורחים, ע"כ להגדיל הרבה הזה נקרא בשם הקדש, ולחיות שהשכינה למעלה מראשותיו של חולה, הוא ענין נכון מאד לחיות נקרא כך, וע"כ ראוי מאד להשים לב לגודל יקרת הענין לתקן הדבר על צד היותר טוב, ולראות שיהי' לכל איש ואיש חלק במצוה גדולה הזאת הן בגופו והן בממונו. כדרי להיות די ספוק לחיות לב נרכאים, ובלתי ספק, הגבאים דבית ההקדש ובראשם הגביר המפורסם ר' יעקב עפשטיין אשר עד עתה השגחור עצה"טבלתי ספק יראולהתאמץ על צד היותר טוב, ולהשכיל על הדבר פראוי, ולעשות תיקונים על ההשגחה, הן תיכף בבוא החלאים דהבית הזה, והן כשיחורו למקומם בעוה"י שיהיה להם כל צרכם, ועל זה נאמר, והמשפילים

ci nazywani są baczniymi, jak powiedzianem jest w psalmach Dawida (*) «Błogosławiony który ma *«baczienie* na potrzebnego i ubogiego, w dzień zfy «wybawi go Pan.»

Nie ustawajcie w dopomaganiu dobroczynnej świętej acz trudnej sprawie, a Bóg spojrz z wysokości niebios na tych, co *baczą* na ubogiego. Składajmy Bogu Najwyższemu dzięki, iż nam dozwala wypełnić wolę JEGO, w stawieniu Gmachu, gdzie miłosierdzie i dobroczynność znajdują święty przybytek, podziękujmy NAJJAŚNIEJSZEMU CESARZOWI i KRÓLOWI NASZEMU za łaskawą opiekę i pomoc, niech każdy z nas w modłach jakie do Króla Królów zasyła, nie zapomni modlić się za pomyślność KRÓLA, JEGO NAJJAŚNIEJSZEJ Rodziny, aby nas zawsze zachowali w łasce i opiece swojej Amen. (**)

(*) Psalm XLI. 2. (XL. 11).
(**) Koniec mowy hebrajski éj.

והמשפילים יזהרו כוהר הרקיע (דילל י' ז' ב')
ודרישו חויל אלו גבאי צדקה, שנאמר אשרי
משכיל אל דל ביום רעה ימלטהו ד' (תהלים מ"א ז')
ויזכו לרב טוב, ומפל נגע ומחלה ינצרו, ועלינו
להודות לר' אשר זיכנו לרב גדול כזה לעשות
רצונו, וליתן תודות לאדונינו הגדול החסיד המהולל
בכל ניקאליי פאוולאוויין יר"ה
ויתנשא מלכותו עם כב"ב ולהתפלל בעד ארבת
ימיהם ושנותיהם ושנוכה למצוא חן בעיניהם
למלאות משאלות לבנינו לטובה.

אמן כ"ד.

Dotąd byłem tłumaczem słów Rabina (***) , jakże pragnąłbym być tłumaczem uczuć moich i przytomnych tu współwyznawców , wszyscy przepewnione mamy serca wdzięcznością ku Bogu za uszczęśliwienie nas tak łaskawym MONARCHĄ a ku MONARSZE za tak mądre ustawy , szczęście poddanych na celu mające . Któż jakiego bądź wyznania w najpóźniejszych jeszcze wiekach przeczytawszy Urządzenia Instytutów i Rad Szpitalnych , nie wzniesie głosu dziękczynienia do BOGA , nie zwoła błogosławieństwa na Prawodawcę ? Któż znów z Izraelitów w najpóźniejszych czasach przeczyta Postanowienia Rady Administracyjnej , przeznaczające różne fundusze i zasilenia dla Szpitala Wyznania Mojżeszowego w Warszawie , a nie zawoła : otóż był czas kiedy istotnie BÓG dzierżył w swém ręku serca Królów i Panów , a Panowie pragnęli przed BOGIEM zasługi ; lecz jakże zaspokoję tę chęć moją poniekąd za śmiałą , poniekąd zbytęczną ; za śmiałą : bo czyliż słabe moje usta potrafią bez ujny oddać należny hołd tym zasługom , które wystawić pragnę , nie

---

(***) Mowę hebrajską miał Rabin Miasta Warszawy Salomon Lipszyc . Na język polski przełożył J. Glücksberg , Sekretarz Dozoru Buźnicz . Warsz .

wprawny w wyśłowieniu kreśliłbym tylko słaby i nieforemny obraz, gdybym chciał opisać to, co dla Szpitali wszelkich wyznań dotąd już uczynił JO. XIĄŻE NAMIESTNIK KRÓLEWSKI, którego Rządy we wszystkich gałęziach Administracyi mądrością i łaskawością odznaczają się; jak dopomagają tym szlachetnym JO. XIĘCIA zamiarom, JJ. WW. Członkowie Rady Administracyjnej a szczególnie JW. Dyrektor Główny Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego, nareszcie: ile gorliwe wykonanie rozkazów Władzy Najwyższej przez Prezesa Głównej Rady Opiekuńczej Instytutów dobroczynnych, JW. Józefa Lubowidzkiego i Członka tejże Rady JW. Hrabi Fryderyka Skarbek, już wpływało na dobro Szpitala wyznania Mojżeszowego; *zbyteczną* bo czyliż same te urządzenia i Postanowienia, o których wspomniałem, nie są piękniejszym pomnikiem chwały, niż te słabe wyrazy, które moje nie udolne usta wyrzechy mogły?

Nadto, obecność tu Osób, które na uchwalenie tych postanowień wpływały, zamyka mi usta, bo ich skromność wszelką pochwałę oddala.

Nie będę więc wyliezał dobrodziejstwa jakie Szpital Wyznania Mojżeszowego ciągle od łaska-

wego Rządu odbiera, Bóg wszystko widzi, wszystko liczy; raczej mili współwyznawcy zwróćmy przepętnione serca nasze ku BOGU, ON wdzięczne serce nad wszelką ofiarę przekłada; zasyłajmy przed Majestat JEGO modły dziękczynienia, błagajmy Go:

BOŻE! KRÓLU KRÓLÓW! Ojców naszych BOŻE! spojrzij okiem łaski i błogosławieństwa na Miłościwego CESARZA i KRÓLA naszego, na Całą NAJJAŚNIEJSZĄ RODZINĘ MONARSZĄ, na Dostojne tu obecne Osoby, Władzę Króla dzierżące lub wolę i prawo JEGO wykonywające, patrz jak myślą i dążeniem swoim pragną naśladować Ciebie w uszczęśliwieniu ludzi Ich opiece poruczonych, w niesieniu ulgi cierpiącym i w ratowaniu stojących nad przepaścią; błogosław Ich dobrym zamiarom, przedłużaj dni życia i panowania NAJJAŚNIEJSZEGO CESARZA i KRÓLA naszego z Całą JEGO NAJJAŚNIEJSZĄ RODZINĄ, niechaj zlewając codzien nowe łaski na liczne ludy JEGO Berłu poddane, niosąc pociechę i ratunek cierpiącym, nigdy z całym Domem swoim niedozna cierpienia i trosków. Przedłużaj dni życia dostojnego i Łaskawego NAMIESTNIKA KRÓLEWSKIEGO i dostojnych Osób Wolę KRÓLA wykonywających, a wszyscy, co dobroczynnym zakła-

dom dopomagają, niechaj również odbiorą Błogosławieństwo Niebios i słodką nagrodę z Ręki Twojej, którą zlewasz Błogosławieństwo na miłych TOBIE wybranych, wykonywających wiernie Twoją Wolę i Wolę Twych Ziemskich Zastępców, niechaj nie doznają nigdy żadnego cierpienia ani upadku na zdrowiu; Oby z odmładniającymi siłami w późnym jeszcze wieku, mogli czuwać i przyłożyć się do uszczęśliwienia wiernych poddanych CESARZA i KROLA. Amen.

Za pozwoleniem Cenzury.

INSTITUT
BADAN LITERACKICH PAN
BIBLIOTEKA
00-250 Warszawa, ul. Nowy Świat
Tel. 25-68-63

F

22.289